

Egy évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.

MEGJELENIK VASÁRNAP
ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1910. =
április 28. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkeresé-
seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI ÉS AZ ALFÖLDI FÜGGETLENSÉGI PÁRT UJVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Gyászos diadal.

Ujvidék, ápr. 24.

Hát csakugyan elkövette szombaton Ujvidék szab. kir. város törvényhatóságának munkapárti többsége azt a kirívó politikai ildomtalaniságot, hogy *most* diszpolgárrá választotta *Rohonyi* Gyulát, az igazságügyi államtitkárt. Jól értjük meg a szót: nem hat héttel ezelőtt, nem hat héttel ezután, hanem — *most, ma*. Ezért bátorzkodunk politikai ildomtalaniságnak minősíteni a munkapárti többség *tapintatlan* eljárását. Mert mi akar tulajdonképpen ez az izlésteleniség lenni?

Semmi egyéb, mint a törvényhatóság részéről bizalmatlansági votumot nyert kormány iránt való *mai* bizalomnak közvetett kifejezése, amely dr. *Szlezák* Lajos munkapárti képviselőjelöltnek az esélyeit és netáni felülről való támogatását lenne hivatott szörmentén előmozdítani. Hát öltük mindjárt a szót-szóba. Holmi felülről való támogatásra, legyen az akár csak erkölcsinek is képzelt: — ne számítson *Szlezák* Lajos! Tudom, he vagyok avatva. A kormánynak a legkisebb gondja is nagyobb annál, mint hogy az ő tábora — *Szlezákkal* dagadjon. Mert ha nem így volna, akkor *Matkovits* Béla helyett főispánná, vagy *Rohonyi* Gyula helyett igazságügyi államtitkárrá hívták volna meg. Minthogy azonban a kormány is nagyon jól tudja, hogy — még *Szlezák* nélküli boldog lehet a magyar, hát éppenséggel nem fog azon öröklődni, hogy az ő leendő és reménybeli képviselőségének a rája semmi nyereség-számba menő erőszakolásával honorálja azt az izlésteleniséget, amit *Szlezák* jónak látott a főispán urral elkövetetni — a maga érdekében. Mert, hogy *Matkovits* Béla a viselkedése után: józlésú urnak a benyomását kelti, az tagadhatatlan. Csak egy hibája látszik lenni, mint minden politikai noviciusnak. És ez az, hogy a benne rejlő erőt és energiát kezdetben ferdén alkalmazza. Nem rabulisztika ez. Igazság. Mert, ha elfogulatlanul itéli meg cselekedeteit önmagában a főispán ur: el kell ismernie önnön lelkiismerete, saját legfőbb bírása előtt, hogy ifj. *Főjárt* János rendőrkapitány felfüggesztése esetében túllőtt a célon, a *Rohonyi* Gyula diszpolgárrá való választatása dolgában pedig — a *Szlezák* kortescél-

jainak deferált. Mindakét esetben — *nekünk* használt. Nem a mi kortescél-érdekeinknek, hanem annak a célnak, amelyet mi szolgálunk. Annak a célnak, hogy a magyar törvényhozás ne legyen szegényebb egy gróf *Teleki* Arvéddel és ne legyen gazdagabb egy dr. *Szlezák* Lajossal.

Parallellát vonni a két ember között felesleges, — egy napon nem is lehet. Mert: amiként csonka lenne a magyar parlament az olyan par excellence közjogász-politikusok hiján, mint *Tisza*, *Andrássy*, *Justh*, *Apponyi*, vagy *Eötvös*, *Polónyi*: épp annyira csonka lenne az olyan gazdasági politikusok hiján, mint *Serényi*, *Hieronimi*, vagy *Teleki* Arvéd.

De kinek fog hiányozni a parlamentből *Szlezák* Lajos?! Hiszen nagyon jól tudjuk, hogy hetekig kellett neki öröklődni, amíg minden egyéb földi jók reá nézve sajnos kizárásával, kiantichambriozta magának a mungópárti hivatalos (?) jelöltség címének és jellegének kétes díszét. De hiszen sokkal jobban tudja mindezeket a főispán ur nálunknál. És mégis — ismételjük — deferált a *Szlezák* Lajos ambíciójának. Holott szent meggyőződésünk, hogy a kormány nem tett volna neki szemrehányást azért, hogyha nem állít *méltó* ellenjelöltet *Telekinek*. Mint ahogy nem állítanak *Kossuthnak*, *Apponyinak*. És ha *Lukács* *Lászlón* mulnék — *Justh*-nak sem.

Hát így van az kérem, az olyan objektív szemekben, amelyeket a tapasztalás már a politikai kohó és boszorkányüst mélyére is látni megtanított.

Ezért hibáztatjuk tehát ezért a szerencsétlen diszpolgárságerért *Matkovits* Bélát. Mert *Rohonyinak* abban ugyan-csak kevés öröme telhetik s amint illetékes forrásból értesülünk: el sem is fogja azt fogadni. Kár volt a szenvedélyeket és indulatokat próbára tenni. Mert ha nincsen meg a függetlenségi pártban az a méltóságteljes önmérséklés és a *Rohonyi* Gyula személye és érdemei iránt való *érdektelen* elismerés: úgy még botrányok színhelyévé is sülyedhetett volna a gyűlésterem. Így azonban — éppen a mi erkölcsi fen-sőbbségünk átértett tudatában megelégedtünk azzal, hogy husz vokst leadtunk a *kortescélköz* ellen, holott hat hét múlva egy „nem“ sem hangzott volna el.

Már most csak az a kérdés, hogy a dolgoknak ilyenén történtét: a kormány,

Rohonyi és *Matkovits* szempontjából megérdemli-e — *Szlezák* Lajos? És ugyan fog-e kukorékolni az ujvidéki rivális után — *Chantekler*? (s. b.)

A függetlenségi párt közgyűlése.

Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt e hó 24-én d. u. 3 órakor a „fehér ökör“ c. vendéglőben rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgyát az elnöki állásnak a közgyűlés elé tartozó betöltése képezte. A függetlenségi eszmék és párt iránti ragaszkodás egyfelől, másfelől pedig a pártelnökség részéről már korábban ez állásra megnyert *Szalay Lajos* kir. tanácsos ny. polgármester iránt osztatlan tisztelet és szeretet a meghívásra szánt idő rövidege és ugyanakkor másfelé is tartott gyűlések dacára, a választók és függetlenségi harcosok oly impozás számát hozta együvé, hogy a 600—700 főnyi közönséggel a vendéglő udvarán, lsten szabad ege alatt kellett a közgyűlést megtartani. Miután *Balla Árpád* a közgyűlést megnyitotta és kifejtette azon indokokat, melyek őt — a pártnak alapítása óta ritka buzgóságu elnökét és fáradhatatlan vezérét — tisztán a szent ügy érdekében lemondásra indították, egyben pedig ajánlotta, hogy a pártelnökség részéről ajánlatba hozott és már felkért *Szalay Lajos* választassék meg elnökké, mit a jelen voltak azonnal egyhangu lelkesedéssel határozattá emeltek: indítványára *Bruck Ferenc*, *Lovrekovich Ferenc* és *Krón Richárd* küldettek ki azzal, hogy *Szalay Lajos* kir. tanácsost a közgyűlésre személyesen meghívják.

Szünni nem akaró viharos éljenek törtek az ég felé, kalaplengetés és örömtől sugárzó arcok üdvözlése fogadták az érkezőt, akit *Dr. Lustig Nándor* társelnök üdvözölt. Rövid, lelkes szavakban üdvözli a párt egyhangu és páratlan lelkesedéssel megválasztott elnökét s kifejti, mit vár a nagy harcok előestéjén a párt a választásoktól. Diadalát óhajtja és várja azon zászlónak, melyre Magyarország nemzeti önállósága és függetlensége irvák. Az ádáz de lelkes harcunk biztos sikerét azon ritka tulajdonokban látja, melyek *Szalay Lajos* személyében egyesítve, hosszú közéleti pályáján a polgárság osztatlan tiszteletét és szeretetét vívták ki. Tántorithatlan hazafisága, hosszú évtizedeken át folytatott önzetlen, közhasznu munkássága, jellemzilárdsága, emberszeretete, elvhűsége és lángoló honszeretete biztos diadalt jelentenek, melynek kivására szeretettel és lelkesedéssel sorakozik vezére körül egy emberig a párt. S minthogy meggyőződése, hogy *Szalay Lajos* az egyhangu választás elfogadásával nem csupán a pártnak és e városnak, de a hazának szolgál, a párthívek lelkes

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest VI., Dálnok-u. 12.
Telefon 988.
Ujvidék, Tökölly Imre-utca II.
Telefon 219.

közp. fűtés és vizv. berend. vállalat.

1910. év május 1-től iroda, műhely és raktár-

telepünket II. Rákóczi Ferenc-ut 66. szám

alá helyezzük át.

ragaszkodását, törhetetlen bizalmát, fokozott munkakedvét igéri zálogul. A viharos éljenzés és tapsok csillapultával Szalay Lajos hálás köszönetet mond a kitüntető bizalom megnyilvánulásáért, melylyel elnökké választották. Bár gyöngélgő egészségi állapota arra az elhátározásra birták, hogy a közügyekben semmi részt nem vesz, polgár- és elvtársainak a küzdőterre való hívásának a szent ügy érdekében és gróf Teleki illusztris jelöltért szívesen enged. Szavai során igen találóan reflektál a nemzeti mungók azon izléstelen gunyjára, melylyel hivatalos lapjukban az ő elnökségét szükségesnek mondják, még pedig *vasmarka* és *varázslatos szónoki tehetsége* miatt. Egyenesen hazugságnak bélyegezve az izléstelenséget, — harsogó éljenek közt — kijelenti, hogy *vasmarka* nincs, hiszen úgy magán mint közéletében tudvalevőleg soha *vasmarokkal*, de jóindulattal és szeretettel dolgozott, a varázslakos szónoklat isteni adomány levén, nem lehet meg mindenki, de ezzel szemben mindenkor meg tudta magát értetni mindenki-vel s ha volt és van mondani valója, el tudja mondja úgy, amint szíven fekszik. Különben a függetlenségi pártnak sem *vasmarokra*, sem *varázslatos szónoklatra* nincs szüksége, — s ez e második hazugság — nem szavak kellene, hanem elhűség és meggyőződés, nem terror, de lelkesedés, hazafiság és hon-szeretet. A 48-as párt tudja mit akar, meri is megmondani: a *nemzet gazdasági és politikai függetlenségét*. A munkapárt tudja, mit akar, de nem akarja megmondani. A munkapárt akarja a teljes meghódolást, elvenni a nemzetét s odaadni Bécsnek mindent. Szép név, egy teljes program az a *nemzeti munkapárt*, de hamis a cégére, cimeréül oda lehetne festeni egy nemzeti színűre befestett kétfejű sast. Kifakadások, párhuzamok helyett utal első, kötelességszerű föladatainkra: illusztris, nagynevű jelöltünk, gróf Teleki zászlájának győzelmére. Mint született arisztokrata, főur felemelkedik a nemzet munkásai közé kövendő például, hogy kell Magyarország gazdaságát, iparát, kereskedelmét munkálva a nemzet gazdasági jólétét és függetlenségét biztosítani. Ujvidék iparosainak, kereskedőinek, minden mezőgazdának, minden kereskedőnek és iparosnak, ha csepp hazafiság van benne, kötelessége gróf Teleki zászlaját diadalra emelni. A ki ezt nem teszi, nem szereti hazáját, nem szereti függetlenségi elveit. A bizalmat és jóindulatot még egyszer köszönve, kéri, hogy kiki lelkesedéssel, hazafisággal oda hasson, hogy a város bizalmára legérdemesebb jelölt: gróf Teleki zászlaját diadalra emeljük. Tomboló lelkesedés tört ki, mely csak nagy soká csillapult, mikor is a jelenvoltak minden áron *Bruck* Ferenc ny. igazgatót kívánták hallani, aki a közönségnek engedve röviden bár, de annál nagyobb meggyőző erővel, számszerű adatokkal bizonyítja, hogy pd. az évente vámmentesen importált 1000 millió kor. áru mily óriási anyagi hasznot biztosít az osztrák gyárosoknak, hogy Ausztria a nagy haszon miatt ragaszkodik annyira a közös vámterülethez. Azzal a szomorú jelenséggel szemben, hogy az osztrákok egyre hiznak s jólétben a mi bőrünkön gyarapszanak, míg a mi munkásaink kivándorolnak, egyesegyedül a függetlenségi párt gazdasági önállóságot célzó törekvéseinek elérésében látja a jobb jövő biztosítékát. Önálló bank és önálló vámterület nélkül nem tudunk megélni — mondá igen helyesen s ami régen a kard volt a magyar kezében, mai szabadságvédő fegyverünk csak az ipar és kereskedés lehet. Midőn örömmel látja, hogy a párt mily lelkesedéssel fog hozzá

a munkához az új elnök alatt, köszönetet mond Balla Árpád eddigi elnöknek, aki körutakat kerülve, mindig egyenes célirányban haladt. A közönség szölitotta a szónoki emelvényre Dr. *Hadszi* Kosztát, aki hosszabb beszédben fejtegette a mai politikai helyzetet, kimutatta a magyar és szerb nép fegyverbarátságának egy közös célra: hazánk függetlenségére s önállóságára irányuló törekvéseinek indokolt szükségességét. Ismerve népe meggyőződését és politikai hitvallását, a szerb radikális párt szent kötelességének jelenti ki, hogy nem csak itt, de az országban egyesült erővel szállnak a küzdőterre s a szövetség kötése nem a mostani választásra szól, de örökre. Nem hiszi, hogy az a nemzet, mely bátorságával az egész világ becsülését vívta ki, csüggedni tudna a tatárjárás és osztrák bérencek láttára, akik előbb gazdaságilag, azután politikailag tönkretenni akarják az országot. „Gyáva nemzetnek nincs hazája”, ezért elszántságra, kitartásra, elhűségre lelkesít, hogy közösen, együttesen győzelemre emeljük hazánk egyik legnagyobb fiát: gróf Telekit. A hatás, mit dr. *Hadszi* szavai keltettek, fenomenálisnak mondható s Szalay elnök nem késett köszönetet mondani, hogy a szerbek is megjelentek, valamint örömmel üdvözli a többi szövetkezett pártiakat is. Közkívánatra felszólt *Schröder* Béla, lapunk szerkesztője, felszólt Dr. *Medveczky* Imre, aki lelkes szavakban indokolta mai jelenlétét s a régi kurucokhoz való csatlakozását és gróf Teleki nagynevű, igazi nemzeti munkás jelöltünk éltetésével zárja szavait. Dr. *Kovács* Bódog a „nemzeti munkapárt” szavainak igaz és hamis értelmét boncolgatva, meggyőző érvekkel tárja elő azon eszközöket, melyekkel egyedül lehet és kell a munkapárt teljes behódolása helyett függetlenné tenni az országot, hogy boldog lehessen annak minden, még legszegényebb fia is.

Lovrekovich Ferencet is minden áron hallani kívánták a jelenvoltak, akik nagy tetszéssel, sűrű tapsokkal kísérték nemcsak lelkesítő, de egyenesen tüzelő beszédét. Különösen tetszett a két szomszéd által a kerítés keresztelésén közösen tartott tehenről szóló hasonlat. Ha az egyik szomszéd — az osztrák százdokon át fejte a másik szomszéd — a magyar által etetett tehenet, most fordítsuk meg ezt a tehenet s a feje legyen az osztrák felé fordítva, hátsó része pedig a magyar felé. Ezt a türelmet vesztett magyar nemzet most már joggal követeli is. Beszéde során utal a mungópártiak sokféle kortesfogásaira, úgy a legujábbra is, mit a szőlőtelepek örök ároni eladása ürügye alatt ép ma próbáltak s egynél több okot lát, hogy résen legyünk, a szavazáskor mindenki ott legyen s minden önzetlen polgár tegyen fogadalmat, hogy mungópártira nem adja szavazatát.

Ezzel Szalay Lajos elnök a tárgysorozatot kimerültnek jelenti ki, még egyszer hálás köszönetet mond a megjelenteknek s kéri, hogy ne csak lelkesedéssel támogassák a függetlenségi zászlót, de támogatókat is szerezzenek annak.

A jelenvoltak ezután kalaplevéve Kossuth nótára gyujtottak, majd szétoszlottak, egy részük azonban Szalay Lajos elnököt házáig kísérté, utjukban is felváltva sűrűn éljenezve Szalayt és gróf Telekit.

Az elnökválasztó közgyűlés egész lefolyásában lélekemelő, méltóságteljes volt s lelkesítő hatása bizonyára nem maradhat nyom nélkül.

Rohonyi Gyula diszpolgársága.

Ujvidék sz. kir. város diszpolgáryülese.

55 szó ellen — 20.

Erkölcsei kudarc.

A „*Határőr*” tudósítójától.

Ujvidék, ápr. 24.

Az ujvidéki munkapárt ugyancsak alapos erkölcsi kudarcot vallott a törvényhatósági bizottság szombati diszpolgáryülésén, amelynek egyedüli tárgya *Rohonyi* Gyulának a város diszpolgáryává történt megválasztása volt. Érdemben vezérhelyen méltatjuk ezt az eseményt, itt még csak egy idevágón okfejtő láncolatot fűzünk az ott elmondottakhoz s ez az, hogy *Rohonyit* azért kellett ilyen incidentaliter fölfedezni a diszpolgári méltóság számára, hogy dr. *Szlezák* Lajosnak, a munkapárt helybeli képviselőjének a sanszai megnövekedjenek s ha azután esetleg, netalántán talán az ő képviselővé választásával (? *Risum teneatis!*) — megüresedik a városi főügyési állás: abba bele lehessen ültetni dr. *Horváth Gézát*, az indítvány szülőanyját és keresztanyját. Ez volt az oka és nem egyéb — *Rohonyi* Gyula pellen-gérre állításának. Mert megtiszteltetés-számba aligha megy ez a megtiszteltetés, amikor a diszpolgáryülés szomorú aktusa így folyt le:

Néhány perccel 4 óra után pezsgő-vidám hangulatban beözönlött a főispáni Béla-napi ünnepi lakomájáról a mungó-had is a közgyűlés termébe, ahol már előzőleg 20 ellenzéki bizottsági tag foglalt helyet. A szerb radikálisok közül *Bradvarovits* Koszta szerkesztő jelent meg.

Matkovits Béla főispán üdvözli a megjelenteket és átadja a szót dr. *Horváth* Gézának, aki üres bombasztokkal terjeszti elő *Rohonyi* Gyulának diszpolgáryrá való választása iránt benyújtott indítványát. (Lelkes *moraj*!) a mungók táborában.

Felkiáltások balközépen: Le a napirendről. Képviselőjelöltnek ugy-e: nem kellett?

Ilits Brankó dr. szerbül beszél az indítvány mellett.

Adamovich István dr. a néppárt, a függetlenségi párt és a szerb radikális párt megbízásából azután a következő beszédben indítványozza a napirendről való levételt:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Méltóságos főispán úr!

Ellenzéki hazafias kötelességet teljesítek, midőn az ezen teremben ülő függetlenségi és 48-as párti, szerb radikális párti és néppárti törvényhatósági bizottsági tagok megbízásából felszólalok s dr. *Horváth Géza* törvényh. b. tag ur és társai szőnyegen forgó javaslatának a napirendről való levételét indítványozom, mert mi azt legényhőbbben szólva *felette idő-szerűlennék* tartjuk!

Ő méltósága *Rohonyi* Gyula úr volt polgártársunk magánszemélye előttünk is szimpatikus, szívesen elismerjük, hogy benne összpontosulnak mindama polgári erények, a melyektől ékes szavakkal ép az imént olyan szép koszorút font homloka körül Dr. *Horváth* bizottsági tag úr; mivelhogy azonban látjuk, hogy *nem ezen tulajdonságai* miatt éri őt az a megtiszteltetés, amelyet az indítványozó urak neki szántak — nem Ujvidék város fejlesztése és fellendülése körül szerzett bokros érdemei adják hozzá a jogcímet — mert hiszen azt is láttuk, hogy az indítványozó urak sem most, sem pedig a közelmúltban, midőn *Rohonyi* Gyula ő méltóságának ujvidéki munkapárti képviselőjelöltségéről volt szó, ilyenféle érdemeikről mitsem akartak tudni — mivelhogy tehát látjuk, hogy a *politikát államtitkárnak*

1910. á
szánták Önöl
az erre von
által benyujto
hatjuk, mert
ezen tvh. bi
az elvtagada
lág és a késő
lesésből a h
amidőn pedi
szenvadni s
zászlójukat
ott hagyják,
még tegnapi
volt bajtárs
hivatalos te
verével küz
Pedig é
hogy nem a
emelkedni,
párt megbul
rült, Rohon
ha csak ma
oly parthoz
konyságra
duzzadó ke
nem tette;
s csendes
tuskulanum
a politika.
s melynek
szóvivője,
Ezért
mat Rohon
ellen felsz
okokból, n
munkapár
Orszá
kézirattal
utolsó üle
gróf korm
telent és
sági bizo
gulag és
pártoló
szavazott
s ezek u
zett korr
lamtitkár
Mi t
a jelen
mében já
alapján R
megválas
nemzet,
nem itél
Ha
zeti jog
megalku
parlame
válasszá
diszpolg
megtesz
vállalko
történet
hatóság
Ind
társai i
sével a
A
félbe a
a főisp
főlöleg
nyebb
hangzo
és Ad
szavaz
beszéd

szánták Önök a megtiszteltetést: akkor mi az erre vonatkozólag politikai ellenfeink által benyújtott indítványt szó nélkül nem hagyhatjuk, mert nem engedhetjük meg, hogy ezen tvh. bizottság tagjai mind egytől-egyig az elvtagadás színében tűnjenek fel országvilág és a késői utókor előtt, kik mindig haszonlesésből a hatalom napsugarain sütkéreztek, amidőn pedig az elveikért küzdeni, azokért szenvedni s áldozatokat hozni kellett volna, zászlójukat — amelyre pedig felesküdtek — ott hagyják, sőt azon hadsereg ellen, melynek még tegnap alvezérei és zászlóvivői voltak, volt bajtársaik ellen fordulnak s azok ellen a hivatalos terror és a presszió nemtelen fegyverével küzdenek!

Pedig ép Rohonyi Gyula élete mutatja, hogy nem az elvtagadás árán kell a közpályán emelkedni, mert hiszen mikor a szabadelvű párt megbukott, mikor a koalíció uralomra került, Rohonyi Gyula is csatlakozhatott volna, ha csak magánérdekeit tartja szem előtt, „egy oly párthoz, melynek hangzatos jelszavai fogékonyságra találtak volna hazafias érzéstől duzzadó keblében*); de tudjuk, hogy ő azt nem tette; tudjuk, hogy teljesen visszavonult s csendes ember volt 4 éven át, Ribnyáki tuskulániumában álmodozva tán arról, hogy az a politika, melyhez fiatal korában szegődött s melynek élete delején volt egyik oszlopos szóvivője, egykoron ismét fel fog támaszni.

Ezért az elvhűségért hajtom meg zászlómat Rohonyi Gyula előtt s ha diszpolgársága ellen felszólalok, teszem azt *kizárólag politikai okokból*, mert benne az embert nem tudom a *munkapárti* államtitkártól elválasztani.

Országos pártjaink vezérszónokai a királyi kéziratral idő alatt feloszlott országgyűlés utolsó ülésén megbélyegezték Khuen Héderváry gróf kormányának vállalkozását mint törvénytelent és alkotmányellenest, ezen törvényhatósági bizottság januári közgyűlésén egyhangulag és az indítványozó urak tapsai, sőt pártoló felszólalásai után *bizalmatlanságot* szavazott a Khuen Héderváry kormányának s *ezek után* lett Rohonyi Gyula a megbélyegzett kormánytagjává mint *politikai államtitkár*.

Mi tehát csakis elveinkhez hiven, valamint a jelen tvh. bizottság határozatának szellemében járunk el, midőn az eddig kifejtettek alapján Rohonyi Gyulának diszpolgárrá leendő megválasztását ellenezük, *mindaddig*, míg a nemzet, amelyre a kormány appellálni fog, nem itélt.

Ha gerinctelen lesz és satnya és a nemzeti jogokról való lemondásra kész s mindenre megalkudni tudó többséget küld a magyar parlamentbe, akkor — de csak akkor — válasszák meg Rohonyi Gyulát Ujvidék város diszpolgárává, mert különben, ha azt már ma megteszik s a nemzet haragja Khuenék vállalkozását elsöpri, akkor ezen diszpolgárság *története* örök szégyenfolt marad ezen törvényhatósági bizottság többségére nézve!

Indítványozom, hogy Dr. Horváth Géza és társai indítványát további tárgyalás mellőzésével a napirendről levenni méltóztassék!

A nagyhatású beszédet sűrűn szakította félbe az ellenzék helyeslő tettségvihara, sőt a főispán is több ízben figyelmeztette teljesen fölöslegesen a szónokot, amikor az a keményebb igazságokat odamondogatta.

— Le a napirendről az indítvánnyal! — hangzott gyakorta az ellenzék közbekiáltása és Adamovich indítványa fölött névszerű szavazást kértek.

*) Idézet Matkovits Béla főispán székfoglaló beszédéből.

Elnöklő főispán ezt az ügyrend értelmében el is rendeli s a szavazás eredménye az, hogy 55 mungószavazat esett a 20 ellenzéki-vel szemben.

A munkapárti hallgatóság közben igen túlélnen viselkedett, (hogyne: hiszen nagykanállal ettek pezsgős ebédet) mire az ellenzék zárt ülést kért. Ezt azonban a főispán az ügyrend 31. §-ának világos rendelkezése ellenére sem rendelte el s így megindult volna az érdemi vita a diszpolgárság fölött, de az ellenzék méltóságteljes önmérsékléssel nem is emelt szót az ellen, kizárólag a szavazásra való várakozással akarván kifejezést adni abbéli álláspontjának, hogy ezt a hajánál fogva előráncigált diszpolgárságot a mai politikai helyzetben időszerűtlennek, alkalomszerűtlennek és tapintatlannak tartja.

Dr. Csirics Milán, dr. Ámon Pál a tanács javaslata mellett, *Bradvarovits* Koszta ellene szólt. Más szó nem is hangzott el s amikor *Matkovits* Béla főispán névszerű szavazásra tette föl a kérdést: 55-en szavaztak a diszpolgárság mellett, 14-en ellene s így *Rohonyi* Gyula ma Ujvidék szab. kir. város diszpolgára. Ugyan telik-e benne sok öröme?

A diszpolgári oklevelet különben a főispán vezetésével egy önként jelentkező küldöttség fogja az igazságügyi államtitkárnak átnyújtani. A küldöttség költségeit annak tagjai a maguk zsebéből fedezik.

Igy történt és így fog történni.

Szülőtelepek gyűlése.

Az ujvidéki szülő- és borászati egyesület e hó 24-én r. 8 órakor választmányi ülést, 10 órakor pedig rendkívüli közgyűlést tartott a szülőtelepek örök áron való megvétele tárgyában. Ez az ügy is már régen megérett s még a függetlenségi párt érdemének tudható be az a stádium, amelybe jutott, csak hogy a tanács asztalfiában felejtették. S ugyanezt az ügyet — bornirtságból-e, vagy a nép elámitását célzó rosszakaratból — egész nyíltan és leplezetlenül csunya korteszalközül akarták fel- és kihasználni, csak hogy cudarul felsültek vele a rendezők.

A közgyűlésen Resch M. elnök bemutatta a vételárakra vonatkozó táblázatos kimutatás szerinti összegek különbözőségét; eszerint a legalacsonyabb árak az egyesület által ajánlott vételárösszegek, a legmagasabbak pedig a város által kiküldött földbecslő árai, míg közép helyen állanak Halászy min. kiküldött becslő földárai, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Még Hoffmann alelnök fejtegette a pénzüveget lebonyolítása körül felmerülő nehézségeket. Ezzel a gyűlés be is fejeztetett volna, ámde most tört ki a vihar, melyet Resch elnök támasztott azzal, hogy a mostani képviselőválasztást tartja alkalmas időnek — (Kovács János közbekiált: maradjunk a tárgynál, ez nem tartozik az országgyűlés elé; ez a telepések és a város ügye!) melyet meg kell ragadni, hogy az egyesület hathatós védőt nyerjen úgy az országban, mint a városban Dr. Szlezák képviselőjelöltben s azért dr. Szlezák küldöttségi meghívását indítványozza, hogy itt a közgyűlés előtt igérje meg a támogatását úgy a borfogyasztási adó eltörlése, mint a telepvetel megkötése által. Az elnök szavait lehurrogták s a nagy zsvaj csillapultával Kincses egyleti jegyző inkorrekt cselekedetnek jelenti ki az elnöki indítványt, annál inkább, mivel két jelölt lévén, mindkettőt meg kellene hívni, különben meggyőződése, hogy ígéretet könnyű kapni a választás előtt, de azután? Az indítvány szerinte egyenesen

a telepések szavazatára utazik s ezért újból ellenezve az indítványt, azt javasolja: küldessék ki a közgyűlés kebeléből egy bizottság, mely annak idején mindkét jelöltet felkeresse s mindkettőnek kérje ki támogatását.

A jegyző szavait élénk helyeslés, nagy tetszés követte, mire az elnök látva a nagy felháborodást, arra kérte a jelenlevőket, hogy akik jónak látják, menjenek vele tisztelegni a főispánhoz és dr. Szlezákhoz. A gyűlésen résztvevett 5—600 egyleti tag közül akadt vagy 100, akik elmentek a főispánhoz s az ugyanitt megjelent dr. Szlezák kijelentette, hogy a választás előtt nem tehet semmit.

Tehát minden tekintetben csuf felsülést jelent ez a közgyűlés, melyen azt célozták, hogy a meghívandó dr. Szlezák alkalmat kap programbeszéd-féle nyilatkozat tételére, ámde a telepés választóknak szánt kortesbomba nem robbant. (Hát *tisztességes* eszköznek tartják-e mungóék az ilyen kortesfogást? Szédőgyerek.)

HIREK.

Személyi hír. Dr. Szele Róbert szegedi tankerületi kir. főigazgató e hó 22-én kezdte meg a kir. kath. magyar főgimnázium hivatalos látogatását, melyet 25-én fejezett be.

Buzaszentelés. E hó 25-én Márk napján tartatott meg a buzaszentelés, illetve a körmenet a buzaföldekre: Isten áldását könyörögve le a vetésekre.

Hímen-hír. Doppler Róbert belvárosi r. kath. elemi népiskolai tanító jegyet váltott Fülke Ilonka kisasszonnyal Palánkáról.

Városi Ártézi Fürdő. A „Városi Ártézi Fürdőben“ az ujitások sorozata örvendeztetni meg a közönséget, amely a legnagyobb elismeréssel adózik a fürdőigazgatóság iránt, amely költséget és fáradságot nem kimélve, fürdőket országos névű fürdőteleppé akarja tenni. A fürdő előtti gyönyörű park, mely *Sztojanovics* városi főkertész remek műve, a gyönyörű kertibutorokkal valóban elragadó és festői látványt nyújt. A közönség mohón kap a gyönyörű sétány után, amelyet napközben is, de főleg a délutáni órákban százával lep el. A fürdőigazgatóság áldozatkészségét bizonyítja az a körülmény is, hogy a fürdő-telepen, sétányon térzenét fog meghonosítani.

Eljegyzési hír. Gábor Zsigmond, az Ujvidéki takarékpénztár könyvelője eljegyezte Szász Pirikét, Szász Mór polg. isk. tanár leányát Huszton.

Aviatikai felolvasás. Faludy Károly, szintársulatunk tagja, ki évek óta foglalkozik az aviatikával s több száz modellt készített, sikló- és motor repüléseket eszközölt kellő sikerrel, itt is folytatja kísérleteit Horváth Dezsővel, és rövid időn belül külföldről megjövő 20 löerejű motorral fognak felszállási kísérleteket eszközölni és a budapesti nyári repülőversenyre trenirozni. Hogy azonban a t. közönség betekintést nyerjen a repülés misztikumába, e hó 28-án csütörtökön este 6 órakor az Erzsébet szálló nagy termében 1 kor. belépő-díj mellett felolvasást tart és bemutatja a modelleket repülés közben.

A szusz — benzín — kifogytáig szárguldott. Komikus eset történt a napokban egy gazdaemberrel, aki Zomborban motoros kerékpárt vásárolt. A kereskedő töviről hegyire elmagyarázta a masina minden csinját-binját, kezelési módszerét. Persze az atyafi mindjárt ki is akarta próbálni s miután csizmáit, felső kabátját és kalapját letette, felpattant a gépre. Nem is kellett sokat fáradsa, a gép megindult s a leggyorsabb tempóban szárguldott. Az atyafi

már meg is elégtelte az utat s megállani, illetve visszafordulni szeretett volna, ámde elfelejtette, hogyan kell és lehet a gépet megállítani. Így hát tovább haladt, Bezdánon tul is, csizma, felsőruha és kalap nélkül, mindaddig, míg a benzin elfogyván, a gép magától meg nem állott. Az atyafi a kiállott félelemtől, lenge ruhája dacára is, ki volt pirulva, cseppekben omlott alá a verejték.

Örökös titok marad minden háziasszony előtt, hogy mért ragyognak más lakásban, gyönyörű tartós fényvel a parkettek, hacsak nem ismeri még és nem használja a valódi Eisenstädter-főle Mollin pastát. A „Mollin“ pasta minden nagyobb festék- és fűszerkereskedésben kapható. Egyedüli gyártója Eisenstädter Testvérek Bécsben, IV. 1. Ügyelj a védjegyre, amely egy páncélos lovagot ábrázol s amely minden dobozon látható.

Nyilt-tér.*)

Válasz a mungóék gorombaságára.

Motto: „És megszólalt Balaán számará“, mondja az irás.

Az „U. Hirlap“ szerkesztője két heti gyászszereplését, úgy gondolja méltóképen befejezni, hogy volt barátait búcsúzásképpen még megrugdossa, talán csak azért, hogy emlegessék meg, hogy ő is volt valaki. Hígyje el kedves szerkesztő úr, hogy önnek ezen kirohanása nem talált hallgató fülekre. Bár Ön azt állítja hogy a rólunk irt-cikket nem ön írta, akkoris kilóg belőle az a nagy láb, hogy azt, a néhai főispán-jelölt, a mostani és még sokszor leendő képviselőjelölt írta; de még akkor is ön a felelős érte, annál inkább, mert a kéziratot nem mutatta meg. Pedig szerettem volna vele érdemben foglalkozni. De így, a jó nap és fogadj Isten elvénél fogva, önnel kell foglalkoznom. Ez kötelességem saját reputációm érdekében.

Bár fölösleges foglalkoznom, nehogy oly izléstelenség vegyen rajtam erőt, mint amilyennel önök föl vannak fegyverkezve. Különb Ujvidék város közönsége tisztában van önökkel. De én azért még sem mondom, hogy ön számár, csak szerencsétlen, — igazán sajnálom.

Az Ujvidéki Hirlapnak tisztelt és kevésbé tisztelt olvasói tudják, hogy vasárnap (ápr. 23.) megjelent számában Kardos szerkesztő úr közzétett Gály és Gögös tanítókról egy rendkívül gunyos hangú, rosszindulatu cikket. Én és tanítóársam békeszerető emberek vagyunk, nem bántottunk soha senkit és különösen kerültük a nyilvánosság előtt való szereplést, amelyet a t. cikkirő ez uton most provokált, pedig mi mindenkit, bármilyen pártállású vagy elforgató ember legyen is, tiszteletben tartottunk, még önt és gazdáit is, bár hét bört változtattak. Mi hivatásunknak élünk, bennünket anyagi érdek hajhászása, cím és rang-sóvárgás nem köt le, különben az önök táborában lennénk. Persze szeretnék a mungó-részen, ha ez a hazáját, az ország függetlenségét szerető nép segítségükre lenne közjegyzőségek és mandátumok megszerzésében. Van ennek a népnek több esze, mint az uraknak. Ne féltsék kedves szerkesztő ur és uri barátai ezt a szegény, máskor mindenki által elhagyatott népet: nem ül ez fel holmi barátságos vállveregetésnek és meleg kézszorításnak, amelyet most méltóságos és nagyszámú urak jobbra-balra osztogatnak. Be' jó

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

volna, ugy-e ha most négy kezük volna! Azt írja ön, hogy mi kvaterkázunk. Bizony nagyon kvaterkázunk önök is holmi kocsis bor mellett mindaddig, míg potya pezsgőkhöz nem jutottak, a melyért el akarják adni most hazájukat, meg akarják tagadni 800 éves alkotmányos életünket. Ne gondolja, hogy az irigység beszél belőlem, mert ott lehetnék, ha olyan kívánnék lenni, mint önök.

A t. szerkesztő ur a „vágott dohányunkat“ vizsgálja és mérlegeli. Jobban is tenné, ha beállna fináncnak, nagyobb lenne a becsülete. Lehet, hogy az önök számítása szerint kevés a vágott dohányunk, de én állithatom, hogy ily provokáló cikk megírása után, az önöké 90%-kal kevesebb. Keresik a kákán a csomót? Hisz mindenki tudja, hogy szerkesztő ur kétszer annyi idő alatt tudta a tanári diplomát megszerezni, amit más ember fél annyi idő alatt megszerez. Persze sok volt a vágott dohányja. Akinek ily tulsok az esze, az adhat árendába is. Talán jobban fizet, mint a szerkesztőség? Pintér bácsi is vesz belőle! A mi az iskolát illeti, ott is megálljuk jobban a helyünket, mint ön, mert nevelünk ennek a szegény elárult hazának különb hazafiakat és embereket, mint amilyen ön. Ami a tanulást illeti, mi tanulunk, mert tudunk és akarunk is tanulni. Ön még tanulnise tudott. Jegyezze meg kedves szerkesztő ur, hogy ily gorombaságért, amilyennel bennünket megtámadott, csak az ilyen rendszer teheti meg fővárosi tanárnak. Térjen magába, lehet még önből is nem haszonleső, hanem a hazáját önzetlenül szerető jó hazafi. *Gögös Árpád.*

Durvaság. Megütközv halljuk, hogy ismeretlen tettesek azt az éretlenséget követték el és az elmúlt éjjel több Szlezák zászlót megcsonkítottak. Felháborodva tiltakozunk ilyen merénylet ellen, amelyet jó érzésű ember csak elítélni tud. A függetlenségi párt rosszalja ezt a merényletet és maga is kutat a tettesek után, akiket a hatóságoknak ki fog szolgáltatni.

Most a nyakamon marad az a sok unalmas portéka,

- a mely alaposan elrontotta a gyomromat, a nélkül, hogy a hurut ellen igazán használt volna.
- Most szodeni pasztillát akarok, de ebből aztán csakis valódi Fay-félét hozzanak. Mindenütt halom, hogy az ilyen hurutot egy szempillantás alatt megszünteti, azonkívül a gyomorra s az egész szervezetre jó hatást tesznek. Fay valódi szodeni pasztillája gyógyszerárakban és drogériákban kapható. Egy doboz ára csak 1 korona 25 fillér.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Szerkesztő: Schröder Béla.

Laptalajdonos: az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt

Hirdetések.

472. szám. végrh. 1910.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az Ujvidéki kir. jb. 1909. V. 412.698 699 és Sp. III. évi 203/6 számú végzése következtében Schattelesz Fülöp, Kohn Fülöp és társa és Weiner és Klauber cég javára ösmeretlen helyen tartózkodó Mergl József (ellen) Dr. Kovács Bodog ügygondnok által képviselt és Mergl Józsefné újfutaki lakos ellen 7500 k., 1500 k. és 436 k. 06 f. s jár. erejéig Temerinben fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4000 kor.-ra becsült egy teljesen felszerelt gőzcséplő gép Ruston Prector & Comp-féle 15.824 számú Lokomobil magánjáró és egy ugyanazon gyártmányu 256 számú cséplő szekrény és egy kézi fecskendő nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1909. évi V. 412.426 689 és 699 számú végzése folytán 7500 kor. 1500 kor. és 436 6 fillér tőkek, ezeknek járó 6% kamatai, 1/2% váltódij és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Temerinben a helyszínen leendő megtartására 1910. évi május 12-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1910. április hó 24-én.

Basch Sándor,
kir. bírósági végrehajtó.

207. szám 1910. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1907. évi 164336/p. számú végzése következtében dr. Lusztig Nándor ujvidéki ügyvéd által képviselt Lederer Jenő javára Dávidovácz Tima ellen 900 kor. s jár. erejéig 1907. évi október hó 31-én fogatosított biztosítási végrehajtás útján felülfoglalt és 1735 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gőzmozdony, cséplőszekrény, lovak, sertések, kocsis és csöves tengeri nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zsabylai kir. járásbíró-ság 1907. évi V. 1184/23. sz. végzése folytán 900 K tőkekövetelés, ennek 1907. évi szeptember hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódij és eddig összesen 126 kor. 16 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csurogon végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1910. évi május hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsablyán, 1910. április hó 19-én.

Szaghmeister Dániel,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó.

Óbecse községben, forgalmas helyen egy ház — italmérési joggal és szatócsüzlet dohánytőzsde-engedéllyel jutányos áron eladó. — Készpénz 7000 kor. szükséges, szerb nyelv ismerete szükséges. Ügynök kizárva. Bővebbet nyujt:

Lázár Adolf Óbecsén.

1—2

Keres

ujvidéki uri polgári háznál butorozott szobát és ellátást hivatalnok fiatalember. Ajánlatok ármegjelöléssel sürgősen László A. VII., Andrassy-tér 7. (kávóház) Budapest, címre kéretnek.

